

Dosarul nr. 3ra-143 /22

(2-20006754-01-3ra-14022022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Dodon)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 17 ianuarie 2020, Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatului Eduard Melnic, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la anularea hotărârii nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 „Cu privire la rezultatele analizei din oficiu în cadrul „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni”.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, prin hotărârea nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, s-a luat act de rezultatele analizei din oficiu privind respectarea cadrului normativ de către Compania de Asigurări ”Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni, la situațiile din 31 decembrie 2017 și corespunzător din 30 septembrie 2018, s-au atenționat persoanele cu funcție de răspundere din cadrul Companiei de Asigurări ”Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni la situația din 30 septembrie 2018: Cristina Dolghi, director general, Tatiana Babin, contabil-șef și Lina Șișcanu, actuar certificat privind respectarea necondiționată a cerințelor regulamentare în activitatea desfășurată pe piața asigurărilor.

Au menționat că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod administrativ, punctul 13 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 49/16 din 01 noiembrie 2018, hotărârea nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare este un act administrativ

individual emis de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Au subliniat că hotărârea nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare este neîntemeiată, deoarece autoritatea publică nu a acționat în conformitate cu legea, încălcând astfel principiul legalității, garantat de art. 21 alin. (1) din Codul administrativ.

Reclamantele au precizat că Comisia Națională a Pieței Financiare, prin hotărâri, fondează și lichidează instituții, inclusiv reprezentanțe teritoriale, acordă, suspendă sau retrage licențe și autorizații, adoptă, modifică sau abrogă acte normative ce țin de reglementarea pieței financiare nebankare, aplică interdicții, aprobă regulamentul propriu, precum și realizează atribuțiile stabilite de Legea nr. 192 din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare și de alte acte legislative, cu excepția atribuțiilor care se realizează prin ordonanțe.

Prin urmare, enunțarea normelor de drept cuprinse în actele normative indicate referitoare la atribuțiile și realizarea acestora de către Comisia Națională, are drept scop stabilirea corectitudinii aplicabilității lor, însă soluția pârâtei, prin care s-a luat act de rezultatele analizei din oficiu privind respectarea cadrului normativ de către Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societatea pe Acțiuni la situațiile din 31 decembrie 2017 și, corespunzător, din 30 septembrie 2018, precum și atenționarea persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul societății, ține de constatarea anumitor încălcări, care nu sunt clare, explicite și detaliate.

Iar așa numita „atenționare” a persoanelor cu funcție de răspundere, care au activat la unul din participanții profesioniști la piața financiară nebankară – Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societatea pe Acțiuni, în perioada de referință, mai mult de un an în urmă, nu este altceva decât atragerea la răspundere juridică sub forma aplicării sancțiunii disciplinare - avertismentul scris.

Totodată, au menționat că pârâta nu a indicat în virtutea căror atribuții legale (norma de drept) are dreptul de a prescrie unor persoane cu funcții de răspundere, care la data emiterii hotărârii respective nu se aflau în raporturi juridice de muncă cu persoana juridică în cauză, respectarea necondiționată a cerințelor regulamentare în activitatea desfășurată pe piața asigurărilor și care sunt efectele juridice ale acestei prescrieri în cazul încălcării lor.

Reclamantele au solicitat anularea hotărârii nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare „Cu privire la rezultatele analizei din oficiu în cadrul Companiei de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni.

Prin hotărârea din 03 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a anulat hotărârea nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare „cu privire la rezultatele analizei din oficiu în cadrul Companiei de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni” (vol. I, f.d. 63, 74-83).

La 04 decembrie 2020, Comisia Națională a Pieței Financiare a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 03 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă (vol. I, f.d. 71-72, 196-203).

Prin decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Comisia Națională a Pieței Financiare. S-a casat integral hotărârea din 03 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a declarat

inadmisibilă cererea de chemare în judecată, din motiv că reclamantii nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 din Codul administrativ(vol. II, f.d. 6, 7-14).

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Chișinău a stabilit că hotărârea nr. 56/3 din 25 noiembrie 2019 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare nu se încadrează în noțiunea de act administrativ individual defavorabil, respectiv reclamantele nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ. Or, prin hotărârea contestată, persoanele cu funcții de răspundere din cadrul „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni, la situația din 30 septembrie 2018, au fost atenționate despre necesitatea respectării necondiționate a cerințelor regulamentare în activitatea desfășurată pe piața asigurărilor, autoritatea publică pârâtă nerecurgând la aplicarea a careva sancțiuni în privința reclamantelor.

La 07 decembrie 2021, Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic, au depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care ulterior, la 12 ianuarie 2022 a fost completată cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la rejudecare (vol. I, f. d. 15, 21-22).

În argumentarea cererii de recurs, recurentele au invocat că nu sunt de acord cu decizia contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 09 noiembrie 2021, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei nu există. Decizia motivată din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurenților la 10 ianuarie 2022, fapt confirmat prin extrasul poștei electronice (vol. II, f.d.17).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentele s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul nemotivat la 07 decembrie 2021, iar recursul motivat la 12 ianuarie 2022, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 15 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimă, Comisia Națională a Pieței Financiare, a fost expediată copia recursului depus de Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 17 martie 2022, intimata, Comisia Națională a Pieței Financiare, a solicitat respingerea recursului depus de Cristina Dolghi, Tatiana

Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic, cu menținerea deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material, capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în

special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Cristina Dolghi, Tatiana Babin și Lina Șișcanu, reprezentate de avocatul Eduard Melnic, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu